

Stelian Țurlea

Relatare despre Harap Alb

Ediția a doua, revăzută

roman

CARTEA ROMĂNEASCĂ
2014

Cuprins

<i>Prolog</i>	7
Partea întâi	37
Partea a doua.....	153
Partea a treia	215
<i>Epilog</i>	303
<i>Referințe critice</i>	305

1.

De voie-de nevoie, Verde Împărat îl acceptă în apropierea sa pe Spânul care se dădea drept fiul cel mic al Craiului. Îl lăasă să umble după plac în tot palatul, mai puțin în încăperile în care nu intra nimeni în afara sa, ori a fiicelor sale, îl prezentă oaspeților care se întâmpla să fie în acel moment în Capitală și îl invită la toate mesele și întrunirile importante. Dar, cum nu-și putea alunga un sentiment de neliniște, puse să fie supravegheat cu mare discreție, convins că Spânul nu avea cum să-și dea seama.

Capitala Împărăției Verzi era de obicei vizitată de fel și fel de nobili, cavaleri, învățați, chiar și stirpe domnescă, oameni atrași de bogățiile uimitoare ale orașului și de frumusețile locurilor. Negustori de prin toate colțurile lumii obișnuiau să-și aducă aici mărfurile lor rare, plecau mulțumiți și cu chimirele doldora și duceau cu ei faima unei așezări liniștite, în care spiritul se dezvoltă în voie, atrăgând mereu mai mulți călători, neîncrezători că o asemenea libertate înflorește atât de aproape de Barbaria, pe tărâmul dintre Europa și Asia.

Acum, însă, pe lângă vizitatorii cu care orașul se obișnuise, se nimeriseră și o seamă de oameni care puteau face să meargă lucrurile într-o parte sau alta a lumii. După ultima invazie a barbarilor, anevoie și în mod sigur numai pentru scurtă vreme stăvilită, în care își pierduse feciorul sortit să-i urmeze la tron, Împăratul Verde scrisese domnilor, prinților, șefilor de oști pe care îi știa, chiar și Papei de la Roma, cerându-le sprijin pentru

o cauză care lui i se părea comună. N-au prea venit vești de la marii regi ai Apusului, însă împăratul s-a amăgit cu gândul că răspunsul lor se va fi rătăcit pe drum sau va fi căzut în mâini netrebnice. Dar unii au înțeles cererea împăratului și au avut cu ce să răspundă, ori le-a păsat, ori erau încântați de aventură, așa încât, când se aștepta mai puțin, acesta se trezi cu oaspeți dintre cei mai ciudați.

Un rege din Cipru sosise cu o gardă de mauri și ardea de nerăbdare să plece la luptă. Un conte din Boemia fusese urmat de șaiszeci și nouă de străjeri, despre care spunea că sunt cei mai vestiți viteji din lume. Un domn moldovean îl trimisese pe hatmanul și pârcălabul de Succava, om în care avea încredere ca în propriu-i fiu, însoțit de-o mână de plăieși tăcuți și blonzi. Un comite din Transilvania venise cu vreo zece ciraci cu fețele rumene, care păreau mereu puși pe harță. Arcași care obișnuiau să vegheze pe crestele munților din Armenia erau convinși că este nevoie de ei, așa că aduseseră tolbele pline cu săgeți. Din Etolia sosiseră mai mulți căpitani suliați, în nădragi albi lipiți pe picior, cu pușcoace cât brațul, ținute în brâuri de o palmă lățime, din piele cu ținte. Toți se întrebau ce înseamnă căpitani suliați, dar singurele răspunsuri primite au fost că luptaseră ca niște viteji cu turcii. Un doge venețian era însoțit de o mână de nobili convinși că, după zdrobirea grabnică a barbarilor, își vor putea continua înaintarea pe drumurile Asiei, pe urmele strămoșului lor Marco Polo.

Toți forfoteau în cetatea lui Verde Împărat, căutându-și o ocupație, în așteptarea momentului îndelung râvnit al plecării la lupta cu barbarii. Erau însoțiți, cei mai mulți, de scribi tocmiți să noteze toate marile lor isprăvi și să strângă mai târziu povestea în istorii pentru urmași. Cum nimic deosebit nu se întâmpla, scribii își treceau zilele în cărciumi și se bucurau în fiecare noapte de favorurile celor care practicau

cea mai veche meserie din lume și care, nemulțumite să tot audă reproșuri că bieții bărbați au bâjbâit prea mult până să le dijbuie casa în întuneric, și-au pus felinar roșu la porți, invenție ce făcu valvă, plăcu la nebunie tuturor și se răspândi cu veselie spre Europa, mai repede decât ciuma.

La vreo săptămână după sosirea Spânului, Verde Împărat pregăti un consiliu de război la care, pe lângă principalii săi dregători și șefi de oaste, îi invită și pe oaspeții veniți să-și ofere sprijinul. Fiul Craiului fu chemat și el.

Într-o încăpere uriașă, în care de obicei se organizau baluri, Verde Împărat se așază pe un scaun cu spătar foarte înalt, semănând cu un tron, fixat pe un fel de pedestal de marmură, și își invită oaspeții să ia loc de o parte și de cealaltă, în jilțurile impunătoare care formau mai multe rânduri de semicercuri, ca în amfiteatrele antice. Oaspeții și dregătorii luară loc, fiecare după rangul său, fără sfetnici și slujitori, care rămăseseră în spatele ușilor păzite de gealați cu fireturi aurii și priviri fioroase.

Verde Împărat îi pofti pe toți să vorbească. Nu era nevoie să le spună mai mult, toți ardeau de nerăbdare să povestească isprăvi de vitejie la care participaseră ori să sugereze cum era mai bine să fie pregătite luptele cu barbarii. Arcașii armeni se oferiră să vegheze pe zidul de lut înălțat de împărăție spre Barbaria, câte doi la fiecare o sută de metri, convinși că nimeni nu va scăpa de săgețile lor fără pierderi greu de calculat. Nobilii venețieni, mai obișnuiți cu luptele pe apă, propuseră să fie construite de grabă câteva corăbii, ale căror planuri ei le aveau pregătite, cu care să înainteze pe fluviul din estul împărăției, să debarce undeva în Barbaria și să cadă în spatele hoardei barbare. Hatmanul moldovean sugerează ca armata să se împartă în grupuri mici, răspândite pe tot teritoriul și, de cum se vor ivi barbarii, fiecare grup să se retragă, nu înainte de a pârjoli totul în retragerea lor, în așa fel încât cei care dau

năvală să fie înfometăți, slăbiți și copleșiți într-un sfârșit. Cei șaiszeci și nouă de viteji nemiintâlniți din Boemia propuneau luptele corp la corp, în care erau neîntrecuți. Ciracii comitelui transilvănean salutau fiecare idee, fiind de acord cu toate, insistau că e nevoie în orice plan de ambuscade, dar nu reușeau să spună unde, cum, cine și cu ce mijloace să le organizeze. Regele cipriot era convins că nicio armată din lume nu are vreo unitate mai iute ca a sa, pentru că maurii săi călăreau numai armăsari cumpărați din Arabia, vestiți pentru iuțimea pasului lor și, ca atare, era de părere ca înfruntarea să fie deschisă de el, pentru a-i secătui pe barbari înainte ca aceștia să-și dea seama ce li se întâmplă. Doar căpitanii suliști nu propuseră nimic, aprobau în schimb cu încântare orice plan.

Verde Împărat îi ascultă pe toți cu mare atenție.

Fiecare idee era întâmpinată cu ovații, cu aprobări din cap și ropot de picioare pe podeaua din lemn de stejar. Verde Împărat asculta gânditor, cu un zâmbet șters în colțul buzelor. Sfetnicii săi zâmbeau și ei, convinși că niciuna dintre sugestiile oaspeților nu va opri năvala barbarilor și că tot oamenii împărăției vor fi nevoiți să stăvilească vijelia. Dar se cuvine să refuzi un dar?

Atunci dogele Veneției tuși de câteva ori și toți înțeleseră că dorește să vorbească. Rumoarea se potoli. Dogele era un bărbat frumos, voinic, pleșuv, cu bărbie de luptător și o voce gravă, extrem de curtenitor și faimos pentru mulțimea de femei pe care le sedusese, oricât de abili și de neînduplecați fuseseră tații, frații ori soții lor. Dar era respectat și pentru abilitățile sale extraordinare de diplomat. Nu prea avusese prilejul să-și arate măiestria în lupte, deși se spunea că nu exista săptămână să nu exerseze loviturile de sabie. Cum trăia într-un oraș în care măștile și deghizările erau la ele acasă, se

zvonea că dogele ar fi fost cel care, umărind în nopțile întunecate câte un criminal scăpat de judecători mituiți, își spălase pumnalul în sângele lor, făcând dreptate. Oricât de mare fusese prețul pus chiar de doge pe capul justițiarului misterios, de florile mărilor, nimeni nu părea să fie interesat să afle cine se ascundea în spatele măștii nocturne. Dogele reușea să-i amețească pe toți cu vorbe dintre cele mai meșteșugite, încât până și adversarii cei mai înverșunați ajungeau să fie de părerea lui, susținându-l. Își arătase abilitatea de negociator mai cu seamă când reușise să împace două ducate vecine care se luptau de treizeci de ani pentru un șir de mlaștini. Avusese, spuneau veșnicele guri rele, un interes imediat, pentru că se alesese cu două insulițe în apropierea lagunei, la care râvniseră fără vreo șansă strămoșii săi.

Dogele tuși scurt, așadar, și spuse:

— Am aflat de o nouă armă care ne-ar putea fi de folos.

Liniștea se făcu dintr-odată atât de profundă, că se auzeau râsetele pajilor care se zbenguiau dincolo de ușile masive. Nu auzi în fiecare zi vorbindu-se despre o nouă armă!

— Nu știu mare lucru, continuă dogele, vizibil mulțumit de atenția dată spuselor sale. Dar relatările unui trimis de-al meu îmi sunt suficiente să cred că este ceva uimitor. E vorba de o salată sau o iarbă care răspândește, după ce-i dai foc, un fum amețitor, atât de puternic că poate doborî o armată. Așa ceva nu s-a mai văzut până acum nicăieri în Europa și fără îndoială pentru barbari ar fi o surpriză copleșitoare. Dar salata asta e imposibil de obținut.

Oaspeții și dregătorii împăratului schimbă priviri neliniștite, câșiva nu rezistară să spună că nimic nu e imposibil pentru ei, dar zâmbetul acru al dogelui le îngheță vorbele pe buze.

Dogele îi lăsă să fiarbă o vreme, apoi continuă:

— Mi s-a relatat că salata e în mâna unui maur ursuz și ciufut, căruia i se spune pentru asta Ursul, stabilit prin părțile Triestului. Acolo ar fi cumpărat o limbă de pământ, numai stâncă și granit, care se prelungește în mare. Nu se poate ajunge pe apă, pentru că pereții de piatră lucioasă se prăbușesc în apă de la mari înălțimi și sunt imposibil de escaladat. Poți ajunge pe domeniul lui doar dinspre uscat, dar îmi închipui că n-a stat degeaba, a pus capcane și mai are și o mică armată care îi este credincioasă.

— Cum adică o salată care te adoarme? întrebă unul din ciracii comitelui transilvan, care răsucise știrea pe toate părțile, fără să-i dea de cap, și abia acum pricepuse grozăvia.

— Scoate un fum care te dărâmă pe loc, spuse răbdător dogele. Nu știu mai multe, dar omul meu e de încredere și n-a greșit niciodată. Dacă mi-a spus că există, chiar există!

— I-am putea căsăpi pe toți barbarii după aceea! Regele din Cipru se și închipuia avântându-se pe calul său pur sânge măcar după ce fusese folosită arma-minune, dacă nu deschisese el cu adevărat lupta.

— Dar mai întâi ne trebuie salata. Cum ajungi la Ursul mofluz? întrebă hatmanul moldovean, care avea obiceiul să pună mereu degetul pe rană.

— Toți care au încercat au fost nevoiți să abandoneze, spuse dogele, sau să-și lase oasele lângă domeniul Ursului.

— Și dacă trimitem o armată? întrebă contele din Boemia. Eu unul știu regiunea.

— Cine știe bine regiunea spune că nicio armată nu se poate apropia, soldații ar trebui să se înșiruie pe văile înguste și întortocheate. Cel mult o mână de oșteni poate înainta o dată, și soarta le e pecetluită în ambuscade.

— Dacă ne strecurăm noi mai întâi și ajungem pe creste, îi putem opri pe cei care pregătesc ambuscade, interveni șeful arcașilor armeni.